

3640

נד"ר ינת ישראל
הכנסת

ש:פ.

פרוטוקול מס. 16 / ד'

מישיבת ועדת העבודה, שהתקיימה ביום ד', יז' באדר א'
חשי"ט - 25.2.59, בשעה 08.30.

כחו - חברי הוועדה:

- ה. ברגר - היו"ר
- ח. למדן
- י. כהן
- י. קצ
- מ. קלמר
- א. שוסטק
- י. ריפתיץ

מוזמנים:

- ח. כהן - היועץ המשפטי
- ד"ר לוטן - המנהל הכללי של משרד הסעד
- מר רוזוליו - נציב שירות המדינה
- מר אריאן - סגן נציב שירות המדינה
- מר אלוני - הממונה על התקנים בנציבות שירות המדינה

נסדר היום: קבלת החלטה לקביעת ועדה משנה להצעת התיקון
בחוק שירות מילואים (תגמולים);

המשך הדיון בחוק שירות המדינה.

הרשונה לפתוח את הישיבה.

היו"ר ה. ברגר:

לפני שאנו נדון בחוק שירות עובדי המדינה, עלינו לקבוע ועדה משנה שחטפל בהצעת חיקון בחוק שירות מילואים (תגמולים). אני מציע שחברת הכנסת למדן תרכז את הוועדה. אשר לשאר החברים - אנו נברר נמנה אותם במשך היום.

לקבל את הצעת היושב-ראש.

ה ו ח ל ט

עתה, נמשיך בחוק שירות המדינה. (קורא סעיף 37)

היועץ המשפטי ח. כהן:
רצוני להציע תיקון קל והוא: ועדה
השירות רשאית לקבוע כי הוראות הסעיפים
15, 16, 19, 29 ו-35 לא יחולו על סוגי עובדים זמניים שהתמנו לפי
סעיף זה.

מ. קלמר:
אני יודע כי מחוץ לעובד זמני יש גם עובד
ארעי. אומרים כי העובד הוא ארעי עד
לגמר העבודה, ואכן הוא יכול לעבוד זמן רב. אני הייתי רוצה לקשור
את ענין העובד הזמני והארעי לתקופה שלא תעלה על תקופה שאותה נקבע
פה, ושזה יהיה מענינו של נציב השירות.

ח. למדן:
לא ברור כיצד יתקבל עובד זמני. מדוע
לא יהיה כתוב שעובד זמני יתקבל ע"י
שירות התעסוקה?

מר אלוני:
במידה ויחול עליהם חוק התעסוקה, אזי
נשחמש בהתאם לחוק זה.

ח. למדן:
עובד זמני יעבוד באיזה שהוא מקום עד אשר
יגיע לדרגה בה הוא עלול להיות עובד קבוע.
אני אומר כי אני רוצה שעובד כזה יבוא
משירות התעסוקה.

היועץ המשפטי ח. כהן:
אני מוכרח להוסיף סעיף, שכל החוק הזה
לא יבוא לפגוע בחוק שירות התעסוקה.

מר אלוני:
לגבי עובד ארעי, הושמט פשוט סעיף מהצעת
היועץ המשפטי (ה"ר ה. ברגר: האם ההבדל
הוא רק לשוני או מהותי?) ארעי - זה עובד יומי במשרה שאיננה קבועה;
ואילו עובד זמני - מקבל שכר לפי התעריפים שנקבעו לו.
הכוונה היא, שהחוק לא יחול על העובדים
הארעיים.

היועץ המשפטי ח. כהן:
רצוני להודות כי חשבתי שעובד ארעי וזמני
זה היינו הר. אלא, יש עוד קטיגוריה אשר
עליה הכינותי סעיף נוסף, ושם נאמר כי עובד ארעי הוא שכיר יום; עובד
ארעי עובד ליום אחד עבודה של שעת חירום. לגבי ארעיים, אמרתי, כי
אביא סעיף מיוחד אשר החוק הזה בכלל לא יחול עליהם.

אני מציע לנציגי שירות המדינה, להוציא
את המונח עובד ארעי בכלל.

מ. קלמר:
אני עוררתי בעיה זו משום שראיתי מונח זה
בספרי התקציב. אם תפתחו את סדרי התקציב
תמצאו שבכל משרד ומשרד מיועד סכום כסף די ניכר - כמיליון וחצי לירות -
המיועדים לעובדים ארעיים. אני רוצה שזה יהיה במסגרת של נציבות השירות,
ולא שכל משרד ומשרד יעסוק בכך.

היו"ר ה. ברגר:
אם יאמרו לי שהעובדים הארעיים יתקבלו אך ורק ע"י הלשכה, אזי אני מסכים; אבל המושג הזה כולל, במידה לא מעטה, עבודות של שעת חירום. לי נדמה כי צריך בענין זה לתת קצת הופש. עובד ארעי, לאחר שעבודתו נמשכת למעלה משבועיים, אזי צריך לפנות לוועדה השירות; ולעבודות קצרות ודחופות, אינני יודע, אבל חשוב וצריך - לדעתי - לכבול את ידי המשרדים.

י. ריפתיין:
יש צד שני של המטבע; יש זמן או תקופה בה נמשכת העבודה של העובד הזמני. ולאותם עובדים זמניים אין זכויות של מעבר. אף עובדי המדינה רגישים לנקודה זו. לדעתי, השאלה - מי קובע את הזמן, זוהי שאלה ממדרגה ראשונה.

אמרנו, כי כל הדברים הללו ייעשו בהתייעצות ארגון עובדי המדינה. האם זה חל על התקנות או על התקנות שלפנינו? אני סבור, כי מועד הזמניות אם לא נקבע בגופו של החוק, אזי הוא צריך להיות מוסכם ע"י שירות עובדי המדינה.

היועץ המשפטי ח. כהן:
איך לי כל התנגדות לכך, שקביעת המועדים האלה ייעשו בהתייעצות שירות המדינה. זהו דבר אשר אפשר לקבוע אותו בתקנות לעובדים שונים ולחקופות שונות.

רצוני לציין, כי יש זמניות שיכולה להימשך גם תקופה של שנה.

מר רוזוליו:
ההבדל הזה שקיים בין זמניות וארעיות, הוא הבדל מהותי. זמני זה מה שהסעיף הזה אומר, וזה באמת יכול להימשך חודש או גם שנתיים.

ביחס לארעיים - הבעיה איננה בסדר קבלתם. הדברים הללו, למעשה, מסתדרים - הם יתקבלו דרך לשכת העבודה, ובכלל בהתאם לחוק. אולם, הבעיה עובדים ארעיים, שעובדים משך תקופה ממושכת, היא בעיה מאד מאד מסובכת, אך היא נפתרת ע"י זה שהאנשים מועברים לסטטוס אחר.

הבעיה מתחילה כשאין כל אפשרות להחזיק אותם במסגרת של ארעיות.

מ. קלמר:
האם קיים איזה שהוא גבול בארעיות?

מר רוזוליו:
אני מבקש מאד להשאיר את הסעיף הזה כמוצב בהצעה.

מר אלוני:
לגבי חובת ההתייעצות, בסעיף 46 כתוב כי יש להתייעץ עם אגוד עובדי המדינה בכל ענין וענין. לגבי יתר העניינים האמורים בחוק הזה, לא היינו נוהגים להתייעץ בעבר.

(ב) לגבי ההבדל בין עובד ארעי ובין זמני הוא בכך, שזמניות היא בדרך כלל פרוזדור לקביעות, בעוד שארעיות איננה כזו, ולא צריכה להיות כזו. אותו הסכם שיש לנו עם עובדי המדינה חייב להיות קבוע. לכן עובד ארעי מתקבל לעבודה למשך שבועיים-שלושה, או שהוא מתקבל לעבודות פחות. לכשמסתיימת העבודה - אף הוא מטוים את שירותו.

מ. קלמה:

לא שוכנעתי מכל ההסברים שנאמרו לגבי הארעיים. אמרתי, כי כשעומד לרשות המשרדים תקציב למטרה זו, הם ישתמשו בזה. אולם, אני אינני רוצה להשאיר את הדבר לכל משרד ומשרד.

שמעתי אחמול בישיבת ועדת הכספים הסברים לסעיף מעין זה. במשרד אחד הופיע סכום של 15 אלף לירות לעבודה ארעית. נאמר לי כי בסכום זה יועסקו 3 איש. פירושו של דבר, ארעיים אלה יועסקו בעבודות במשך למעלה משנה.

בדברי אלה, אני מחכוון לנקודה של קבלת עובדים. אני רוצה שנציבות השירות תהיה אחראית בעד קבלת עובדים.

נאמר לי, כי כשיש מיכרז, אזי אותו אדם שעבד 3 חדשים בעבודה, לא בא בחשבון משום שבינתיים הוא למד את העבודה. (היועץ המשפטי ת. כהן: אין זה נוהג). אם עובד כזה נתקבל, ועבד במשך מספר חדשים, למד את העבודה, מדוע יהיה פסול?

ח. למדן:

אני מעונינת כי בסעיף זה לא יהיו הכבדות בקבלת אנשים, ושהם יתקבלו דרך לשכת העבודה. מדוע? - לעובדי המדינה יש פנסיה תקציבית, ובכל מקום כזה לא יוכל להתקבל אדם בגיל קשיש; ינעלו את שערי העבודה בפני אנשים קשישים. חושבני, כי הדבר היחידי שדרכו יוכלו לעבוד במדינה יהיה זה שהם יועסקו באופן ארעי.

אם יתקבל אדם בגיל 56, ואשר הוא נשלח כדת וכדין ע"י שירות התעסוקה או ע"י מיכרז, הוא לא יתקבל אלא לעבודה ארעית. אם הוא יהיה ארעי או זמנית, הרי שהוא יתקבל.

י. כהן:

אני שומע שהאבחנה בין העבודה הזמנית והארעית זה פרוזדור לקביעות. רצייתי לדעת, אם יש הגבלה במעמד הזמניות או הארעיות.

היועץ המשפטי ח. כהן:

זה למעשה פרוזדור לקביעות, אבל לא להלכה.

י. כהן:

האם זה מתבטא ע"י מיכרז?

ש. בבה:

רצוני לומר בגלוי, כי נגד עיני לא עומד הקשיש, אלא, אני מציג את השאלה: מהו מצב הממשלה, ואם יש מקום, באופן הלכתי, עוד לאפשר לאנשים להיכנס לעבודה. אם כן, אני מחוייב לדאוג לכל מיני תחבולות ועצות כיצד לסתום את זה.

במדינת ישראל העובד הנצחי הוא העובד הקבוע; גם העובד הזמני נשאר בעבודתו. ואז כל שער ובריה אשר סוגרים את הדלת בעד קבלת עובדים נוספים, אינם מספיקים. לדוגמה, המורים. ואם יבואו עוד 100 אלף עולים, המורים לא יירתמו לעבודה. אני אומר, שלא ייתכן דבר כזה. אם אין מעלים את הפער הזה, ואומרים שדינו של מורה יהיה כדינו של כל עובד מדינה, הרי מי יודע לאו נגיע. טענונגד זה, ואז אמרו לנו, כי הנה, מה לעשות ואנו מדינה קטנה והצרכים מרובים; מוטב שיהיו לנו יותר מורים, אך לא נקבל יותר ממה שיש לנו.

לכן אני משאיר לי את הזכות להסתייג מהסעיף

הזה שמדבר על ארעיות.

א. שוסטק:

אני אומר כי כל העובדים הזמניים יתקבלו דרך הלשכה.

מר רוזוליו:

סעיף 22 יחול עליהם.

א. שוסטק:

רצוני להוסיף להצעתה של חברת הכנסת למדן שהעובדים הזמניים יתקבלו ע"י שירות התעסוקה, מחוץ לאלה שחוק שירות התעסוקה לא חל עליהם.

היועץ המשפטי ח. כהן:

חוק זה איננו בא לגרוע מחוק שירות התעסוקה, אלא להוסיף עליו.

א. שוסטק:

מה יהיה אם יהיה סעיף כזה, מה יהיה במקרה של מיכרוז?

היועץ המשפטי ח. כהן:

כפי שאמרתי, זה מוסיף ולא גורע.

אני מקבל עובד אחד מהלשכה. והיא, אם נמצא עובד זה בלתי מתאים לעבודה, הלשכה שולחת במקומו שני ושלישי וכו'. אין זה עומד בסתירה לחוק התעסוקה בכלל. מכל מקום, אני מוכן להכניס הוראה כללית בסוף החוק.

אם אני רוצה מזכירה, אזי לשכת העבודה שולחת לי כזו, ולכך אין לי צורך במיכרוז. מיכרוזים עורכים לגבי משרות מינהליות.

מי שמתקבל באופן זמני לעבודה, למעשה לא נתקבל לעבוד בשירות המדינה בכלל; הוא אורח נוטה ללון אשר הממשלה יש לה צורך לבצע עבודה שאיננה יכולה לבצעה בכוחות עצמה, ואז היא מזמינה מן החוץ עובד למשך תקופה ממושכת. ואין זה הופך אנשים מעין אלה להיות עובדי מדינה קבועים, אם כי התקופה יכולה להיות ממושכת. דבר זה לא יכול לשנות ולא כלום, אלא שהמשרה הזו הופכת להיות משרה קבועה בתקן. גם זה קרה במקרים רבים. ואז אנו, לאור עובדה זו, מבטלים פיקוחים וכו'.

אם כי חשבנו שהעובד נתקבל באופן זמני, אולם ברבות הימים הוא הופך להיות דבר של קבע. אז האיש שמילא את התפקיד לשביעות רצוננו, נשאר, למעשה, באותה משרה. לחבר הכנסת גוברין יש הצעה לגבי מקרה כזה, אין צורך במיכרוז. משום שזו פיקציה, כל אחד יודע שהאדם שנתקבל יקבל את המשרה. אולם, אני אינני מקבל הצעה זו, כי לדעתי גם במקרים אלה צריך לעשות מיכרוזים, ולא רק למראית עין, מתוך נימוק שיכול לקרות פעם שמישהו מן החוץ יעלה בכשרונותיו על העובד למרות שישב משך שנה וחצי באותה משרה.

אומרים שגם היום, כשאדם יושב בעבודה זמני, נשאר ונותנים לו קביעות בעבודתו. אם זה נוהג, הרי שהוא בניגוד לנוהל יעיל. (מ. קלמר: אולם אין משתפים עובד כזה במיכרוזים.) אנחנו תמיד שיתפנו את העובדים. אם יש עובדות כאלה, חושבני כי הם טועים.

י. כהן:

אני חושב כי מה שאמרת, אין זה כלול בחוק.

היו"ר ה. ברגר:

הערה לדבריו של חבר הכנסת בבה: יש בכל זאת דברים שאי אפשר להימנע מהם. יש מורים שעובדים בכל זאת 4 שעות ביממה. בעיה זו לא מסתדרת למרות כל הרצון לעשות זאת אחרת. אני מוכן שננסה לעשות איזה שהוא מאמץ מיוחד ומלוכד, יחד עם חבר הכנסת בבה, כדי לשכנע את הסתדרות המורים שהיא תסכים לעשות סדרים מיוחדים.

לדעתי, אי אפשר, בצורה כה אבסולוטית, לשלול

לא הייתי נבהל מזה, והייתי מבדיל בין פקידים
לבין עובדים.

ש. בבה:

החוק מכסה את כל העובדים.

היו"ר ה. ברגר:

י. כץ:
אני רוצה לומר, כי אנו נכנה את העובדים הארעיים
כעובדים יומיים, משום שזהו המושג הנכון ביותר.
יש עובדים זמניים אשר הם אמנם זמניים, אבל הם מקבלים משכורת חדשית.
אנחנו כאן, באיזה שהוא אופן, נגביל את הזמניות הזו. יש חקן ולפיו פועלים.
לדעתי, זהו נוהג בלתי סוציאלי בהחלט. כי הנה, אומרים, שהאדם יעבוד במשך
תקופה עד שנתיים - זה לגבי ארעי; ואילו לגבי עובד זמני - עד 5 שנים.

ויש נימוק נוסף: אדם כשהוא בגיל 45, מסרבים
לקבל אותו לעבודה, או שלא רוצים לתת לו קביעות. הוא יכול להמשיך לעבוד
אך הקביעות לא יתנת לו. יש אמנם חקן, ובכל זאת עובדים אנשים שהם מעל
לגיל 40. הרי בכך מגבילים את האדם כעובד קבוע. ע"י זה אנחנו סותרים
את עצמנו. לכן אני תומך במלה זמני. ויש להבדיל בין עובד ארעי לבין
עובד יומי.

אני הייתי אומר שדוקא הממשלה צריכה לשמש
דוגמה ומופת בשטח תעסוקתם של העובדים האלה.

היו"ר ה. ברגר:
מה שאתה מציע, למעשה, נאמר בסעיף 37, אלא
שפה נאמר שהענין הועבר לתקנות, כמובן, שזה
יהיה תוך התייעצות עם נציבות עובדי המדינה.

(קורא סעיף 37).

אמרתי שהתקנות יקבעו תקופות שונות.

היועץ המשפטי ח. כהן:

(אחרי כן רשמה עע.)

לפני כן רשמה ש.פ.

ע.ע.

י. אלוני: (המשך)

הענין הזה נובע מן ההסכם שיש לנו עם איגוד עובדי המדינה, כי אדם שהועסק כעובד זמני במשך תקופה מסויימת ולא פוטר, חייבים לתת לו קביעות. מוזן לזמן בא אליו איגוד עובדי המדינה עם רשימה של עובדים זמניים ומבקש לתת להם קביעות, מתנהל מו"מ וניתנת קביעות. כאשר העבודה נמשכת, האיגוד המקצועי איננו מרשה לפטר את העובד ולהוציא מכרו - במקרים אלה איננו מוציאים מכרו ונותנים לעובד הזמני מעמד של עובד קבוע.

לגבי עובד ארעי שלא נותנים לו לגשת למכרו - המדובר במכרו פנימי ולא חיצוני. כאשר מתפנית משרה, אנו עורכים מכרו פנימי שאליה רשאים לגשת רק עובדי המשרה. לא מצאו מועמד מתאים מבין עובדי המכרו, מוציאים מכרו חיצוני. איננו מדשים לעובד ארעי לגשת למכרו פנימי, כי אחרת זה היה פתח לקבלת עובדים שלא באמצעות מכרו.

בקשר לשאלתו של חבר-הכנסת כץ, אם עובד מדינה הולך לשירות סדיר בצבא למשך שנתיים וחצי, או יוצא להשתלמות למשך תקופה מסויימת, אנו מקבלים במקומו עובד זמני, אשר מתקבל מראש לתקופה מסויימת. האיגוד המקצועי עומד על כך שלא יעסיקו אדם באופן זמני במשך תקופה העולה על שנה וחצי.

ח. 707: האם פועלות הנקיון הן עובדות זמניות?

ד. 707: אני בעצמי חתמתי על יציאה לקיצבה של פועלות נקיון רבות.

א. שוטסק: לשם מה נחוץ אישור נציבות השירות למינוי עובד זמני? אני רואה בזה צמידות מסויימת, העלולה להביא לעקיפת ההוראות לקבלת עובדים. במשטר שלנו וביחסים המספוגתיים הקיימים יכולים פנהלי המשרדים לקבל עובדים רבים בצורה של מינוי זמני.

י. אלוני: הטוב אותו תיאר חבר-הכנסת שוטסק היה קיים במשך מספר שנים, עם קום המדינה, דבר שגורם לריבוי העובדים הזמניים ללא כל ביקורת. אולם לאחר שהחוק הזה יכנס לתקפו, אי-אפשר יהיה למנות עובדים אלא לפי הוראותיו, כלומר, חוץ מעובד ארעי לא יוכלו למנות עובד ללא ביקורת נציב שירות המדינה. אם ימנו עובד שלא בהתאם להוראות החוק, החשב הכללי לא ישלם לו משכורת, ואם משכורתו שולמה, יהיה חייב מי שקיבלו לעבודה להחזיר לאוצר המדינה כל סכום ששולם.

א. שוטסק: לא נאמר בחוק שאסור לקבל עובד זמני ללא הסכמת נציב שירות המדינה.

ח. כהן: צודק חבר-הכנסת שוטסק, כי החוק הזה יתן לעובד הזמני מעמד מסויים. מינוי העובד הזמני ע"י נציב שירות המדינה, בתוקף החוק, עושה אותו לעובד המדינה מדרגה שניה, ולכן איננו מתכוונים.

אני מציע, על כן, לתקן את הסעיף כדלקמן:
"נציב השירות רשאי, על פי בקשה המנהל הכללי או מי שהוסמך לכך על ידיו, להרשות העסקת עובד זמני לתקופה שלא תעלה...". לפי נוסח זה, מינוי העובד הזמני אינו פורמלי.

ד. רוזוליו:

בסקרה זה יצטרכו להוסיף, כי לא יחולו על עובד זמני גם הוראות הסעיפים 17 ו-18.

א. שוסטק:

צריך עוד להבטיח שלא יקבלו עובד זמני בלי הסכמה מראש של נציב השירות.

ש. בנה:

לפי הצעת החוק, לגבי קבלת עובד זמני יש הקלות שאין לגבי קבלת עובד קבוע: משרתו לא צריכה להיות במישבץ, הוא לא צריך לעבור בחינות, הוא לא צריך לעבור בדיקה רפואית. בצורה זו יכולים לקבל עובד זמני ולתת לו אחר-כך קביעות. קביעה זו משאירה פתח להכניס לשירות המדינה עובדים שמסיבות שונות אי-אפשר להכניסם בדרך הרגילה. מה הוא התריש למניעת אפשרות זו?

י. ריפתין:

נאמר בהצעת החוק כי תקופת כהונתם של עובדים זמניים תיקבע בתקנות, האם פירוש הדבר שאפשר לקבוע בתקנות סייג כולל ובתוכו סייגים לסוגים שונים?

האם אין מקום לקביעת הגדרה סתמית של עבודות צמיתות ועבודות שאינן צמיתות?

י. כהן:

אני מציע לקבוע חובת מכרז, בחינות ובדיקה רפואית גם לגבי עבודה זמנית, בעיקר משום שהחוק אינו מגביל את תקופת הזמניות. אחרת נבטל את העיקרון המונח ביסודו של החוק, כי המכרז הוא הדרך הראשית לכניסה לשירות המדינה ואחריו מסויימים של עובדי המדינה יכנסו לעבודה דרך קבלת עובדים זמניים.

מ. קלמר:

אני מציע - ואם ההצעה לא תתקבל, אני מבקש לרשום לי הסתייגות - שגם עובדים ארעיים ושכירי יום יתקבלו באמצעות נציבות השירות.

אני מתנגד להוראה הקובעת שמנהל המשרד יציע את המועמד לעבודה זמנית, שיכולה אחר-כך להיפך לקבועה. לגבי סוגי עובדים שיש לקבלם באמצעות הלשכה - יקבלו גם את העובדים הזמניים באמצעות הלשכה; רוב העבודות שהלשכה מספקת הן עבודות זמניות. לגבי עובדים בדרגה גבוהה יותר, גם אם העבודה היא זמנית - יש לקבלם לאחר מכרז.

ה. כהן:

לגבי הצעת חבר הכנסת ריפתין, אינני יודע מי קובע איזו עבודה היא צמיתה או לא, ולכן הוסיפו את המלים: "לפי טיבה", ז.א. העבודה צריכה להיעד על עצמה אם היא צמיתה או לא. זהו מושג רלטיבי. אולי אפשר למצוא הגדרה מדוייקת יותר.

אני מבין שחבר הכנסת כץ מציע לקבוע את התקופה המכסימלית של העבודה הזמנית בחוק, ולא בתקנות. אם כי מוטב להשאיר את הדבר בצורה גמישה, עד כמה שאפשר, וזוהי מטת המטלה לא תהיה התנגדות אם תיקבע בחוק מסגרת מסויימת ובתקנות אפשר יהיה לקבוע את התקופות המכסימליות לסוגים השונים.

באשר להצעת חברי הכנסת כהן וקלמר, אני חושב שהן לא שייכות במשרדן לסעיף זה. אם היה מותר לי, הייתי מצטרף לכל דברי חבר הכנסת כהן, אולם זה שייך להצעה שעומד להגיש חבר-הכנסת זצ"ל - שאין להוציא מכרז כאשר נותנים קביעות לעובד שנתקבל כזמני. אני חושב כי הדרך הטובה ביותר היא לדרוש מכרז ולדרוש בחינות, אולם זו שאנה שתבוא לדיון לגופה ולא חוץ כדי דיון בסעיף זה.

אשר להצעת חבר-הכנסת קלמר שמועד למשרה בדרגה גבוהה צריך לעבור מכרז, בחינות וכו' גם אם העבודה היא זמנית, גם אנחנו בדעה זו, ולכן הצענו לתקן את הסעיף באופן שהסעיפים הקובעים זאת יחולו על עובדים זמניים בכל מקרה שוועדת השירות תקבע. אני חושב, כי זהו המכסימום שאפשר לעשות, כי איננו יכולים לקבוע בחוק את רשימת המשרות שעליהן זה חל ואת רשימת המשרות שעליהן זה לא חל. אני חושב שוועדת השירות תשתמש באפשרות זו כדי למנוע שימוש לרעה.

ג. אלוני:

בציבות השירות איננה חשודה על כך שאיננה רוצה לרכז בידיה סמכויות, להיפך, המשרדים טוענים על ריכוז יתר, אולם אין טעם להכריז על כל משה זמנית, סוכוהים להשאיר זמניות, וועדת השירות תקבע כללים לגבי סוגים שונים של משרות.

בדיוני לציין, כי אי-אפשר למנות עובד זמני אלא אם יש משה זמנית - זהו סייג המונע ריכוז קבלת עובדים זמניים.

הוצע למנוע העסקת עובד זמני לפני מתן

האישור של נציבות השירות. הוראה זו אפשר לקבוע רק לגבי משרות שלו היו קבוצות היה צורך להוציא עליהן מכרז, ולא לגבי משרות שמקבליהן עובדים באמצעות הלשכה. אני בכל זאת הייתי מציע שיינתן ע"י נציבות השירות כתב העסקה ולא רק אישור העסקה, אחרת הביקורת תשתמש מידינו.

ח. כהן:

טענתו של חבר-הכנסת בבה צודקת, אולם אין אפשרות להקים תר"ס, או צריכים, בלי-ברירה, לסמוך על החוש הממלכתי הבריא של המשרדים ומנהליהם, בשנים האחרונות בכל זאת נכנסנו למסלול של סדר טוב ומשמעת, והיום כבר איננו נתקלים בניצול לרעה של האפשרות להעסקת עובדים זמניים, כשם שזה היה נוהג נפסד בשנים הראשונות לאחר קום המדינה. אין אפשרות של סמס כדי להתגונן נגד זה, אולם חוסר אפשרות זו איננה מצדיקה, לדעתי, ביטול כל המוסד, שהוא היוני. גם הזכח ע"י הנסיון שהוא הביא ברכה יותר מאשר קללה. אני מבקש לסמוך על החוש הבריא של השלטונות הנוגעים בדבר שלא ישתמשו בסמכויותיהם לרעה.

ד. אריאן:

העבודות הזמניות הן רב-גיוניות, מעסיקים באופן זמני סטודנטים למחקרים, מעסיקים עובדים זמניים בקשר לסיוע הטכני וכו'. הייתי מציע לא לקבוע את התקופה המכסימלית של עבודה זמנית באופן נוקשה, אלא להשאיר זאת לוועדת השירות, אשר תשפיל בכל מצב, בכל פוג ובכל קבוצה לפי הצורך. בוועדת השירות משתתפים גם שלושה אנשי ציבור.

ע.ע.

לא הצעתי להקים תריס בגוד האנשים שיש להם רגש ממלכתי, כי אם בגוד אלה שאין להם רגש זה.

ש. בבה:

יש לי רושם כי הניסוח החדש שהציע היועץ המשפטי עונה לכל השאלות שהתעוררו.

היו"ר ה. כרגור:

נשארו שתי בעיות שעלינו להחליט לגביהן: (1) הצעת חבר-הכנסת קלמר, שגם עובדים ארעיים ושכירי יום יתקבלו באמצעות נציבות שירות המדינה; (2) ההצעה לקבוע בחוק את התקופה המכסימלית שבה אפשר יהיה להעסיק עובד באופן זמני.

הצעת חבר-הכנסת קלמר, שגם עובדים ארעיים ושכירי יום יתקבלו באמצעות נציבות שירות המדינה - לא נתקבלה.

המתייגות: מ. קלמר, ש. בבה, א. שוסטק.

ההצעה לקבוע בחוק את התקופה המכסימלית שבה אפשר להעסיק עובד באופן זמני - לא נתקבלה.

המתייגות: י. כץ, ש. בבה, י. ריפתין (זכות).

אני מציע לגסס את הסעיף כדלקמן: "נציב שירות המדינה רשאי, על פי בקשת המנהל הכללי או מי שהוסמך לכך על ידו, להרשות העסקת עובד זמני לתקופה שלא תעלה על תקופת כהונתם של עובדים זמניים לטוגיהם שנקבעו בתקנות, או עד לגמר עבודה פלונית שבה הוא מועסק ושלפי טיבה איננה צמיתה; לא יועסק עובד זמני לפי סעיף זה אלא לאחר שניתן לו כתב הרשאה של נציב השירות; יעשה הניסוח; ועדת השירות רשאית לקבוע כי הוראות הסעיפים 15, 16, 19, 29 ו-35 לא יחולו על עובדים זמניים שיועסקו לפי סעיף זה."

ה. כהן:

מדוע לא ייקבע בתקנות מה הן עבודות לא צמיתות?

י. ריפתין:

אם כתעוררו ספק אם העבודה היא צמיתה או לא, נציב שירות המדינה צריך להכריע.

ה. כהן:

אני מציע לקבוע, כי הוראות הסעיפים 15, 16, 19, 29 ו-35 לא יחולו על עובדים זמניים שיתקבלו באמצעות הלשכה, אולם יחולו על כל יתר העובדים הזמניים.

ש. בבה:

במידה שאני מבין, הסעיפים הנ"ל בין כה אינם חלים על עובדים המתקבלים באמצעות הלשכה.

היו"ר ה. כרגור:

ע.ע.

י. ריפתין:

אני מבקש לרשום לי הסתייגות בענין
עבודות צמיחות.

י. כהן:

אני מקבל את הסיפא שבהצעת היועץ המשפטי,
בחצונו לשאול: האם היועץ המשפטי אינו
מוכן לכלול בזה גם את סעיף 24, המטיל חובת בחינות?

י. אלוני:

מכרז כולל גם בחינות.

ד. רוזוליו:

ההצעה לאפשר ^{הסלח} חובת בחינות גם על עובדים
זמניים - נראית בעיניי הייתי מציע
שבסעיף 28 יוסיפו לסעיפים 21 ו-22 גם את סעיף 37.

י. אלוני:

הציעו לקבוע, שאסור יהיה להעסיק עובד
לפני שקיבל כתב הרשאה מנציב שירות
המדינה, אני מציע לקבוע איסור זה רק לגבי עובדים שמקבלים לאחר
מכרז ובחינות. לגבי עובדים המתקבלים באמצעות לשכת העבודה, אפשר
להסתפק באישור נציב השירות, ואת כתב ההרשאה האישי וכלן לקבל
לאחר זמן.

ה. כהן:

אינני בטוח שהצעת מר אלוני משתלבת
בנוסח שהצעתי, ההרשאה יכולה להיות
סתמית או אינדיבידואלית, אם צריכה להיות הרשאה אינדיבידואלית
מראש, אינני רואה מדוע אי-אפשר לתת מיד את כתב ההרשאה, אם
ההרשאה יכולה להיות סתמית - צריך לפתוח מחדש בוויכוח.

הי"ר ה. ברנר:

לגבי קבלת עובד קבוע, החוק מאפשר
להעסיקו לפני שקיבל את כתב המינוי
הפורמלי, מדוע תהיה על עובד זמני הכבדה שאיננה על עובד קבוע?

י. אלוני:

לגבי עובד קבוע קיימת ההגבלה של
המישבץ.

ה. כהן:

יש הבדל בין קבלת עובד קבוע ועובד
זמני, עובד קבוע מתקבל רק לאחר מכרז
ובחינות, ועל-כן לא חשבו את יקבל את המינוי מיד או אחר-כך, לגבי
עובד זמני, שיכול להתקבל ללא מכרז וללא בחינות, חשוב שהפרוצדורה
הפורמלית תיעשה לפני כן, ובזה צדק חבר-הכנסת שוטסק.